

U kojoj je mjeri ženska priča kroz izvedbene umjetnosti naprosto isplativ proizvod liberalnog kapitalizma?

Autor/ica Silvija Bushill Objavljeno: 15. kolovoza 2020.

📌 Tema: žene ples izvedbene umjetnosti suvremeni ples esej

Ilustrativna fotografija (Pixabay)

U hrvatskome medijskom prostoru sve je manje časopisa za kulturu i kulturnih rubrika u novinama. Manje je i priloga na televizijskim i radijskim postajama, napose o suvremenoj umjetnosti čiji su sastavni dio plesne umjetnosti kao jedne od najekspresivnijih izraza ženskog stvaralaštva.

Možda je pretenciozno u korona vremenima pod svjetla reflektora izvlačiti samo jedan dio kreativnog stvaralaštva i njegove probleme. No, balet, suvremeni ples, performansi i ini segmenti ženskog stvaranja ni u nekim, za umjetnost boljim vremenima nisu bili osobito vidljivi u hrvatskim medijima, pogotovo onima srednjestrujaške orijentacije.

Pratila se, doduše, borba suvremenih plesača/ica za očuvanje prostora za plesnu scenu što je, na sreću, učinkovito završila. Prati se, istina, tek rijekim i kraćim prikazima, **Tjedan suvremenog plesa** ili zbivanja na istarskoj inačici pregleda svjetskih tendencija u Svetom Vinčentu. **I tu kao da prestaje interes javnosti** za taj segment ženskog stvaralaštva.

Nevidljive mlade umjetnice i patrijarhat

Portal Crol stoga je odlučio potaknuti čitatelje/ice koji prate šira zbivanja u kulturi ali i specifičnu skupinu akterica i njihovih publika unutar kulturne javnosti na otvaranje

VEZANE TEME

- Žene koje javno koriste svoje tijelo kao društveni komentar, umjetnički čin ili protest treba percipirati hrabrima i aktivnima
- Žene u vrzinom kolu
- Ples ženske duše i tijela kao bol

Top 10 pjesama LGBT izvođača i prijatelja u 2020.

Suočeni smo sa strahovitom krizom koja nas dovodi do ruba pucanja; kako si pomoći i naći uporište, porazgovarali smo s psihologinjom Mateom Popov

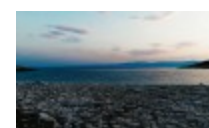

Bindžajte ovih pet LGBTIQ serija na Netflixu

Žene koje javno koriste svoje tijelo kao društveni komentar, umjetnički čin ili protest treba percipirati hrabrima i aktivnima

PREPORUKA

Javni izrazi istospolne nježnosti u doba hrvatske homofobije

'Saga' – Transgresivna space opera

INTERVJU s protagonistima dokumentarca 'Ja bi da to imam doma': Ne odustajte od snova, različitost je vaša najbolja strana

rasprave o problemima s kojima se suočavaju. Kakva je pozicija današnjih umjetnica te kolika je njihova prisutnost u javnom i medijskom prostoru odgovorit ćemo kroz njihovu živu riječ ali i kroz osvrt kritičara, kustosa i galerista na njihov rad.

I, naravno, novinara/ki koji prate umjetničku scenu. Osobito nas zanima njihovo viđenje dualizma tijela i duha.

Plesna umjetnost opire se brojnim zahtjevima što se guraju pred nju, osobito onu da kad njome dominiraju žene bude ljupka i ženstvena. Ili kako bi to preveo malograđanski kulturnjački mentalitet – lijepa, fina i zabavna

U studiji "**Ženski glasovi u izvedbenim umjetnostima Zapadnog Balkana 1990.-2010.**" konstatira se kako dok se većina mladih umjetnica tuži na nedovoljnu vidljivost, afirmirane umjetnice velik problem vide u još uvijek izraženo patrijarhalnom društvu, neprihvaćenosti umjetnica koje se bave različitim medijima i žanrovima kao i u nedostatnoj teorijskoj upućenosti.

One otvaraju i pitanje, na koje ćemo i mi pokušati naći odgovor, u kojoj je mjeri sve popularnija ženska priča kroz izvedbene umjetnosti zapravo dobro isplativ proizvod liberalnog kapitalizma.

Biološkim razlikama pravdaju se sve sve jače mizogine tendencije

Ženska seksualnost i reproduktivna moć žene kulturne su karakteristike koje definiraju ženski spol/rod. Uz to, sociobiolozi, npr. **Edward O. Wilson**, promoviraju tezu kako su dokazi za genetsku razliku u ponašanju muškaraca i žena značajni za sve aspekte ljudske djelatnosti, pa i one umjetničke. Biološkim razlikama pravdaju se sve sve jače mizogine tendencije, kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj, i to **u svim područjima rada, pa i kulturnog stvaralaštva.**

Pohvalna je stoga nedavno postavljena izložba u zagrebačkom Umjetničkom paviljonu o slikaricama u hrvatskom likovnom stvaralaštvu kao suprotnost rastućoj mizoginiji. Osobito zato jer je izložba potvrdila bjelodani dokaz relevantnosti tih slikarica za hrvatski kulturni krug.

Jesu li razlike između djevojčica i dječaka doista tako determinirane? Na to bismo pitanje trebali odgovarati nijansirano, odnosno kako je to jedna mama već učinila – "Mislim da se dječaci razlikuju od dječaka, a djevojčice od djevojčica"

Sedamdesete su godine u zapadnoj, ali i hrvatskoj, umjetnosti donijele i feminističko stvaralaštvo. A ono se, između ostalog, baziralo na paradigmi da je tijelo medij kulture. Tijelo predstavlja mjesto gdje se konstruira naš rodni identitet. "Tijelo se mijenja ovisno o vladajućoj modi, dostupnosti određene vrste hrane, te s time povezanim zabranama, dijetama, higijenom, medicinskom praksom i dostupnosti kontracepcije", podsjeća nas poljska feministkinja **Izabela Kowalczyk**.

U dvadesetom su stoljeću te promjene iznimno brze, osobito u umjetnosti gdje tijelo poprima dvije dimenzije. S jedne strane to je tijelo subjekta, tijelo umjetnice koja stvara, a s druge strane to je objekt, tijelo koje je prikazano.

"Lijepa, fina i zabavna"

Plesna umjetnost opire se brojnim zahtjevima što se guraju pred nju, osobito onu da kad njome dominiraju žene bude ljupka i ženstvena. Ili kako bi to preveo malograđanski kulturnjački mentalitet – lijepa, fina i zabavna. Ona je nerijetko bolna, fizička do samog bitka svoga postojanja kao npr. *body art*, ali i začudna kao kod svih onih djevojčica koje su sebe vidjele kao balerinu i plesačicu, kao biće iz snova, na sceni i u životu.

Biti peder u svakom smislu (osim karakterno)

No. 92: Je li nakon pedeset i jedne godine LGBTIQ* populacija konačno slobodna?

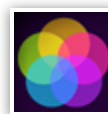
NAJČITANIJE U TJEDNU

Vigilare poražen na sudu – zabranjuje im se daljnja diskriminacija i uznemiravanje LGBTIQ osoba

Zagreb Pride: zagrebačkim parkovima mjesecima hara homofobna banda koja napada gejeve

Svestrani Pete Buttigieg, prvi američki gej ministar

'Danas je posljednji dan ostatka tvog života' – autobiografski strip o ženskom odrastanju u okovima patrijarhata

CroL.hr
6,208 likes

Like Page

Contact Us

IZ DRUGIH MEDIJA

Udruga Vigilare proglašena krivom za diskriminaciju LGBTIQ osoba i njihovih obitelji
Libela - Novosti

'Klasna nejednakost prvo je mjesto koje moramo popraviti ako želimo sretna djetinjstva'
Libela - Novosti

'Ona koja mora biti sve, nema vremena biti ono što želi i što joj je važno'
Libela - Novosti

Povijesni trenutak za Argentinu: Konačno legalan pobačaj
Libela - Novosti

Najstrašniji napad na hrvatsku LGBTIQ zajednicu u posljednjih 20 godina
Libela - Novosti

Liberalnost dvadesetog stoljeća i, vjerujemo, ovog, dvadeset i prvog, omekšala je i pogled na dječake koji žele svoj san, barem na sceni. Uostalom, jesu li razlike između djevojčica i dječaka doista tako determinirane? Na to bismo pitanje trebali odgovarati nijansirano, odnosno kako je to jedna mama već učinila – "Mislim da se dječaci razlikuju od dječaka, a djevojčice od djevojčica".

Balet, suvremeni ples, performansi i ini segmenti ženskog stvaranja ni u nekim, za umjetnost boljim vremenima nisu bili osobito vidljivi u hrvatskim medijima, pogotovo onima srednjestrujaške orijentacije

I pritom moramo voditi računa o ublažavanju stereotipa o **biološkom determinizmu spolova**. A samim time i doprinesemo jednakom tretmanu umjetnica i umjetnika. Jer, kako je to još 1869. godine primijetio **John Stuart Mill** – "Ako je sloboda dobra za muškarce, dobra je i za žene."

Percepcija umjetnosti i komunikacija s umjetničkim djelima, osobito onima u kojima se umjetnici ogoljuju do fizičkoga, složene je prirode. Ona može ekvilibrirati između polova uživanja u djelu i njegova prosuđivanja ili u hermeneutičkoj opreci razumijevanja i tumačenja, ali u svim slučajevima ona će u bitnoj mjeri ovisiti o realnom kontekstu njezina ostvarenja, o prihvaćanju pravila što vladaju konzumacijom umjetnosti.

Ženski osjećaji, tako vidljivi u djelima što ih stvaraju, osjećaji su vremena.

Like 10

Share 10

Tweet

Whatsapp

Dodaj komentar

Ime (obavezno)

E-mail

Obavijesti me o komentarima

Osvježi

Pošalji

JComments

[Naslovna](#) [Impressum](#) [Uvjeti korištenja](#) [O projektu/About us](#) [Politika kolačića](#)

Copyright © 2021 CroL. All Rights Reserved. Dizajn CroL.hr . Sva prava pridržana.
Članci s portala crol.hr smiju se prenositi uz obvezno jasno istaknut izvor u obliku poveznice na originalan tekst te uz uvjet da ih ne zaštićujete autorskim pravom.

*Stavovi izneseni u kolumnama i komentarima su osobni stavovi autora i ne odražavaju nužno stav redakcije portala Crol.hr
Portal CroL.hr financijski podupire Agencija za elektroničke medije (AEM)

crol.hr je dio Mreže emancipacije E-net